

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NADALAS

TOIMETUS JA TALITUS
TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—
shes kuukirjaga „Konjunktur“ Kr. 12.—
Üksik number 15 senti

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA
A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsooni juhataja J. Janusson
Sektsooni nõukogu esimees A. Meerits
Põllumajandussektsooni juhataja J. Kurkus
Sektsooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp
Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 17

Tallinn, 30. aprillil 1935

Nr. 17

SISU:

Lhk.

CONTENTS:

Page

PÖLLUMAJANDUS.	
Kanamunade turustamisest maailmaturul	306
TOOSTUS JA KAUBANDUS.	
Väliskaubandus Lätiga	309
Lõhiuudised	312
RAHANDUS.	
Pangad märtsis	313
LAEVANDUS.	
Tallinna sadam	314
HINNAD.	
Valuutahinnad	314
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	315
PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD.	
Põllumajanduslik väljavedu	316
Võiturg	315
Peekoniturg	316
Tapaloomade- ja lihaturg	317
Kanamunaturg	317
Teraviljaturg	317
Linaturg	318
Kartuliturg	318
Aedviljaturg	319
VALISMAA MAJANDUSTEATMEID.	
Aed- ja juurvilja pakised ja hooaegsus Londoni turul	319
INFORMATSIONI OSA.	
Eesti Panga nädalaruanne	320
VALISMINISTERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED.	
Inglise majandus seisukord	321
Lähi karjasaaduste müügiesindus Inglises	321
Kilude sisseveo kontingentimino Prantsuses	321
Väljavaated Soome metsa väljaveoks	321
Soolte toll ja Soome soolekaubandus	322
Soome viljaseadus	322
Erikomisjoni asutamine põllumajandussaaduste ja karjatoodete turustamisvõimaluste selgita- seks Soomes	323
Leedu viljaeksport	323
Leedu põllumeeste võlakoorimis	324
Tärpentini valmistamine männipuu okkaist Leedu	324

AGRICULTURE.	
Marketing of Eggs	306
INDUSTRY AND TRADE.	
Trade with Latvia	309
Sundry Information	312
FINANCES.	
Banking in March	313
SHIPPING.	
Tallinn Harbour	314
PRICES.	
Exchange Rates	314
Prices and Quotations	315
AGRICULTURAL MARKETS.	
Exports of Agricultural Products	316
Butter Market	315
Bacon Market	316
Cattle and Meat Market	317
Egg Market	317
Grain Market	317
Flax Market	318
Potato Market	318
Vegetable Market	319
FOREIGN COUNTRIES.	
Packing and Seasons of Vegetables and Fruits on London Market	319
INFORMATION PART.	
Eesti Panga (Bank of Estonia) — Weekly Return	320
FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION.	
Economic Situation of England	321
Latvian Agency for Animal Produce in England	321
Killo Import Quota in France	321
Prospects of Finnish Timber Exports	321
Finnish Trade in and Duty on Guts	322
Finnish Grain Law	322
Committee to Ascertain Possibilities for Marketing Farm Products in Finland	323
Lithuanian Grain Exports	323
Debt Burden of Lithuanian Farmers	324
Manufacture of Turpentine from Pine Needles in Lithuania	324

PÖLLUMAJANDUS

KANAMUNADE TURUSTAMISEST MAAILMATURUL. MARKETING OF EGGS.

E. Jaska.

Kanakasvatuse areng meil.
Development of Poultry Rearing in Estonia.

Sulgloomapidamine, s. o. eriti kanapidamine on meil liikunud viimasel aastakümnel peagu pidevalt tõusu suunas. Kanade arvulise arengu ja seega munade ja linnuliha suurenenud koguse tõttu on sulgloomade kogutoodangu osatähtsus üldises põllumajandustoodangus tõusnud õige tunduvalt, suurenedes 1924/25. a. 2,2%-lt 1933/34. a. 3,3%-le. Suhtelist sulgloomapidamise arengut aga näitavad väga kujukalt 1924/25. a. alusel arvestatud toodangu indeksid, millest nähtub, et sulgloomade kogutoodang on tõusnud 1933/34. a. 85% võrra, võrreldes 1924/25. a. toodanguga. Samal ajavahemikul näeme aga teiste loomasaaduste tootmise liikumises, peale veisepidamise, kas püsmist või isegi toodangu langust.

Kanamunade väljavedu.

Egg Exports.

	Kogus—Volume Tuhatt tkki In Thousands	%	Väärtus—Value 1000 kroonides In 1000 Kr.	%	Osatähtsus põl- lumaj. saaduste väljaveos % Per Cent of To- tal Farm Exports
1934	34 692	349	1 886	174	6,9
1933	22 602	227	1 328	126	6,5
1932	21 060	212	1 095	104	4,7
1931	22 426	225	1 429	136	3,9
1930	24 782	249	2 098	199	4,8
1929	22 312	224	2 399	222	4,2
1928	23 514	236	2 355	224	4,0
1927	16 078	161	1 609	153	3,1
1926	10 605	106	923	87	2,1
1925	13 148	132	1 511	143	3,5
1924	9 939	100	1 051	100	3,1

Rahvamajanduslikult seisukohalt osutub turutoodangu kujunemine tähtsamaks ja seda peamiselt eksportkoguse väärtuse arengu kujul. Kuna meie sulgloomapidamise eksportsaadusteks osutuvad peamiselt kanamunad, on kanakasvatus meie rahvamajanduses suutnud omada võrdlemisi väärrika seisukoha. Kanamunade väljaveo kujunemine koguselt näitab võrdlemisi suurt tõusu, kuna hindade languse tõttu väljaveokoguse väärtus on jää-

nud tunduvalt maha. Seevastu aga kanamunade väljaveoväärtuse osatähtsus üldises põllumajanduse väljaveos on tõusnud 10 a. vältel 3,1%-lt 6,9%-le, missugune asjaolu annab kujuka pildi kanamunade tähtsusest üldises rahvamajanduslikus sissetulekus.

Kanamunade eksportkoguse kujunemine käesoleval aastal peaks tõenäoliselt näitama edasi tõusu, kuna Valitsuse poolt kindlustatud kanamunade hind soodustab tootmist. Kanamunade turustamisolude kujunemine käesoleval aastal maailmaturul omab seega kahtlemata suurema tähtsuse, kui seda võiks öelda möödunud aastate kohta, mistõttu maailma munakaubanduse seisukorra lähem analüüs peaks olema kõigiti õigustatud.

Munakaubandus maailmas.
World Egg Trade.

Munakoguste läbikäigu kujunemine maailmaturul näitab viimase viie aasta vältel järjekindlat vähenemist. Üksikute maade väljaveokoguste areng on liikunud aga mitmesuguselt, mistõttu munakaubanduse edaspidiste väljaveadete selgitamisel on küllalt olulise tähtsusega pikemaajaline tagasisivaade.

Kanamunade eksportijate maade tähtsus maailmaturu varustamisel on viimase kolme-kümne aasta jooksul õige tunduvalt muutunud. Sõjaeelsed kanamunade eksportijad riigid, s.o. peamiselt N. Vene, on oma tähtsuse kaotanud miinimumini, kuna esirinda on tõusnud Lääne-Euroopa kanakasvatavad maad — Taani ja Hollandi. Statistiliste andmete järgi oli 1909—13. a. tähtsaim kanamunade eksportija riik Vene, kes vedas mune välja aasta keskmiselt 2 milj. kv., moodustades kogu maailmaturu läbikäigust üle 40%. Sõjaeelseil aastail osutus võrdlemisi tähtsaks kanamunade eksportijaks riigiks ka Austria, kuna Hiina, Taani ja Hollandi väljaveo osatähtsus liikus 5%-di piirides.

Peale maailmasõda muutub olukord maailma munakaubanduses. N. Vene endine seisukoht munade eksportijana on tunduvalt langenud, kuna teised maad aga samal ajal

on suutnud tõusta esirinda. Hiinas, Taanis, Hollandis ja Belgias näitas kanapidamine kiiret arengut ja seega ühtlasi ka kanamunade eksportkogused tõusu. Üldiselt aga maailmaturu kanamunade läbikäik osutus 1921—25. a. ligi 40% võrra väiksemaks kui 1913. a.

1930. a. alates omavad Lääne-Euroopa kanakasvatatajad maad valdava enamuse kogu maailmaturule minevatest munakogustest. Hoogsa kanakasvatuse arengu tõttu tõuseb kanamunade väljavedu Hollandist kahekordseks, võrreldes 1921—25. a. väljaveoga mis tõstab teda eksportmaade esirinda. Kahel viimasel aastal on aga Hollandi pidanud esikoha loovutama tagasi Taanile.

Munade väljavedu tähtsamatest väljaveomaadest (kv)

Egg Exports from Principal Countries. (quint.).

	1924	1923	1922	1921	1920	1909—13
Hollandi	644 100	569 760	800 600	861 990	849 548	199 766
Taani	707 170	668 990	690 444	608 950	538 894	260 200
Iiri	238 260	260 210	272 047	322 751	330 291	...
Belgia	134 740	200 080	373 818	354 223	315 035	83 900
Poola	212 290	236 050	374 020	480 954	551 113	...
Hiina	201 970	221 660	222 429	382 079	178 705	278 600
Vene	...	...	71 690	204 380	98 460	2 061 700

Toodud andmeist nähtub, et möödunud aastal on kanamunade väljavedu Taanist ja Hollandist peale kaheaastast vähenemist uuesti suurenenud, teistest maadest aga näitab edasi vähenemist. Kuna möödunud aastal Taani ja Hollandi kogu maailmaturu munakoguste läbikäigust omas üle 40%, oleb edaspidine maailmaturu munahindade kujunemine väga suurel määral nimetatud riikide kanakasvatuse arengust, s. o. munatootmise liikumisest ja pakkumisest.

Kanamunade sissevedajatest riikidest omavad peamise tähtsuse Inglise ja Saksa, kellest esimene kogu maailmaturule minevaist munakogustest võtab vastu kuni 50%. Väiksemateks, s. o. teisejärgu turgudeks on Hispaania Prantsuse ja Šveits, kuna Itaalia ja Tšehhoslovakkia osatähtsus on suhteliselt teiste turgudega väike.

Kanamunade sissevedu Inglisse on aastate vältel sündinud mitmes perioodis. Maailmasõjale järgnevatel aastatel on sissevedu väiksem kui see oli aastail 1909—13. Alates 1925. a. näitab sissevedu tunduvalt juurekasvu kuni 1930. a., mil avaldub uuesti langev ten-

dents. 1933. a. sisseveetud munakogus jääb 1909—13. a. sisseveost maha 4% võrra. 1934. a. suureneb sissevedu 2% võrra, arvestades 1909—13. a. alusel.

Kanamunade sissevedu Inglisse.

100 kv.

Egg Imports into England.

	100 kv.	%
1934	14 090	98
1933	13 780	96
1932	14 992	104
1931	19 443	135
1930	19 905	138
1921—25	12 921	90
1909—13	14 366	100

Toodud andmeist nähtub, et kanamunade sissevedu Inglisse püsis kahel viimasel aastal alla sõjaeelse taseme. Vastavalt sisseveo vähenemisele vähenes ka kanamunade tarvitamine Inglises, kuna sisemaa toodang ei suurenenud võrdset vähenemisele. Inglise sisemaa kanamunatoodangut arvestati 1932. a. 38 milj. s.-sajale, 1933. a. 39,5 milj. s.-s. ja 1934. a. 40,5 milj. s.-s., misjuures viimasel aastal tõusis sisemaa toodangu osatähtsus üldises tarvitatud munakoguses 69%-le.

Kanamunade sissevedu Inglisse ei sünni aasta ringi ühtlaselt, vaid siin esineb võrdlemisi suur kõikumine. Kõige madalama sisseveokogusega kuuks osutub veebruar, mil see on isegi 40% võrra madalam aasta keskmisest kuu sisseveokogusest. Veebruarist maini suureneb kanamunade sissevedu, misjuures viimane on maksimaalseks sisseveokuuks, tõustes aasta keskmisest 10—30% võrra kõrgemale. Maist alates tekitab uuesti langus, mis saavutab madalama taseme septembris. Üldiselt on aga nimetatud tase tunduvalt kõrgem kui veebruaris. Septembrist novembrini võime panna uuesti tähele väikest tõusu, millele detsembris järgneb väike langus.

Tähtsamaks kanamunade sissevedajaks maaks Inglisse on Taani, kes viimastel aastatel kogu sisseveost täitnud üle 30%. Taanile järgnevad Iiri, Austraalia, Poola, Hiina ja Hollandi.

Teiseks tähtsamaks kanamunade sisseveomaaks on Saksa, kuhu munade sissevedu 1927. a. alates on pidevalt vähenenud.

Autarkilisest, s. o. endavarustamise ideoloogiast kehtima pandud tollide ja litsentsi-

maksude abil on ikka enam ja enam vähendatud munade sisseveovõimalusi Saksa. Selle tagajärjel on küll ka kanakasvatuse laiendamise alal saavutatud teatavaid tulemusi, kuid need aga möödunud aastal andsid siiski ebasoovitavaid tulemusi kanade arvulises liikumises.

Kanamunade sissevedu (tn).

Egg Imports (Tns).

	1934	1933	1932
Inglise	140 900	137 804	140 960
Saksa	75 967	83 884	143 306
Hispaaniasse	31 000	37 902	23 282
Prantsusse	12 455	15 737	12 875
Sveitsi	14 917	14 980	16 841
Austriasse	6 079	8 968	11 429
Itaaliasse	9 325	8 783	34 980
Tšehhoslovakkiasse	4 417	5 199	8 920

Kokku 295 690 313 257 401 602

Kanamunade sisseveotabelis näeme peale eelnimetatud sisseveomaade veel teisi, mis sugustest aga meie munakaubanduse seisukorra kujunemisele ei ole eriti tähtsust, kuna meie kanamunade peamisteks turgudeks jäävad ikkagi Inglise ja Saksa.

Hindade liikumine. Alates 1929. a. näitavad munahinnad maailmaturul, s. o. peamiselt Inglise, pidevat nõrgenemist.

Saksas aga seevastu on viimasei kahel aastal hindade tase kõvenenud, mis munamüügi korralduste ja sisseveo piiramise otseseks tagajärjeks. Tollide ja litsentsimaksude kaudu aga on imporditud munade hinnad surutud järjest madalamale, s. o. peagu Inglise maksuvate munahindade tasemele.

Inglise, kui ainukesel n. ö. vabaturul, jätkus möödunud aastal aasta keskmiselt munahindade langus. Võttes aluseks sõjaeelse hinna, saame viimastel aastatel järgmisi suhtelisi nominaalhindu:

Munahindade liikumine Inglise.

(1913 = 100)

Egg Prices in England. (1913 = 100).

1934	1933	1932	1931	1930	1929
100	104	118	115	131	156

Toodud andmeist nähtub, et 1934. a. saavutas nominaalne munahind Londonis sõjaeelse taseme, kuna vahepealseil, s. o. eriti 1929. ja 1930. a. oli hind tunduvalt kõrgem.

Vastavalt pakikumise kujunemisele liiguvad munahinnad Inglise aastast korrapäraste sesoonsete tõusude ja mõõnadega. Detsembrist aprilli—maini langeb munahind pidevalt, olles isegi üle 50% võrra madalam kui detsembris. Alates maist võime panna tähele pidevat tõusu detsembrini.

Munaturu seisukorra kujunemise väljavaated.
Future Prospects.

Käesoleva aasta munakaubanduse läbikäigu kujunemine maailmaturul näib üldiselt kujunevat eelmise aasta piirides, misjuures on isegi võimalik munakoguste vähenemine. Intensiivsetes kanakasvatajates maades, nagu seda on Taani ja Hollandi, võib märkida kanakasvatuse arendamise suunades teatavaid pöördpunkte, mis munatoodangu kujunemist võivad mõjutada vähendavalt. Nii on Hollandis asunud valitsus isegi kanade arvu piiramise kavatsustele ja seda eriti suurtaolundeis. Nimetatud abinõudega loodetakse väiketalundeis, kus kanapidamise osatähtsus kogutoodangus on suur, tõsta kanapidamise tulukust, kuna sellega saaks riiklikku juuremaksu kanamunade ühikule tõsta. Kuivõrd ja missugusel määral kanade arvulist piiramist tegelikult teostatakse, ei ole teada, kuid igatahes piiramise kavatsus annab tunnistust Hollandi kanapidamise seisukorrast ja selle tähtsuse vähenemisest.

Ka munade tootmine jõusõotade hindade tõusu tõttu osutub intensiivsetes kanakasvatajates maades käesoleva aasta esimesel poolel raskemaks, kui seda võib panna tähele viimaste aastate kohta. Kujuka näitena toome kanamunade ja maisihinna vahekordade liikumise maailma tähtsamal mune ekspordijas maas Taanis. Viimase seitsme aasta vältel olid kõige soodsamad eeldused munade tootmiseks jõusõoda ja munahinna vahekordadest lähtudes 1931. a., mil võis 1 kg kanamunade eest Taanis osta 13,3 kg maisi. Järgnevatel aastatel vahekord halvenes ja nimelt: 1932. a. 10,6 kg, 1933. a. 9,7 kg ja 1934. a. 8,1 kg. Seega on jõusõoda ostuväärtus kanamunade hinna suhtes tõusnud nelja aasta jooksul üle 40%. Käesoleva aasta kohta on muidugi raske öelda, sest ei ole ju teada, kuidas üldse teraviljahinnad maailmaturul, teraviljatoodangute kujunemise tõttu

võivad liikuda, kuid igatahes aasta esimesel poolel on seisukord söötade suhtes halvem kui viimastel aastatel.

Vaatamata sellele, et munakoguste läbikäik maailmaturul viimastel aastatel on pidevalt vähenenud, on hindade liikumine läinud siiski langevas suunas. Sellest nähtub, et munahindade languse põhjusi ei saa veel otsida pakkumise liikumisest, vaid just majandusliku seisukorra kujunemisest tarvitajates riikides. Üldine majandusliku seisukorra halvenemine, mis järgnes kõrgekonjunktuuri aastatele, tõrjus munad kui suhteliselt kallima toitaine laiematest massidest eemale. Samuti teataval määral aitas kaasa hindade nõrgenemisele sissevedajates maades kanakasvatuse areng, mille tagajärjel võidi munade sissevedu piirata.

Kanamunade sisseveo piiramine kui ka majanduslik olukord Inglises peaks teataval

määral soodustama käesoleval aastal munahindade paranemist, mistõttu võiksime loota Inglisest vähe kõrgemaid hindu kui möödunud aastal. Ka käesoleva aasta esimesel kolmel kuul osutus juba üldine munahindade tase Inglises kõrgemaks kui eelmisel aastal ja seda järgmiselt (vastava kuu lõpunädalal): jaanuaris 6%, veebruaris 15% ja märtsis 19% võrra. Saksas on meie kanamunade mahutusvõimalused samad, mis möödunud aastal, ehk tõenäoliselt isegi suuremad, kuid saadava hinna kohta ei ole selgust. Kui arvestada võimaliku kanamunahindade paranemisega Inglises, siis peaksime ka vastavalt Saksast saama kõrgemat hinda kui möödunud aastal.

Üldkokkuvõttes võib öelda, et käesolev aasta kujuneb meie munakaubandusele rahuldavaks ja tõenäoliselt soodsamaks kui eelmine aasta.

TOOSTUS JA KAUBANDUS

VÄLISKAUBANDUS LÄTIGA 1930.—34. a.

TRADE WITH LATVIA, 1930—34.

Kaubavahetus Lätiga elavnes viimaste aastate jooksul tunduvalt. Vaatamata sellele, et mõlemad maad müüvad välisurgudele peagu ühiseid põllusaadusi, leidub siiski mõlemal kaupu, mis edukalt võistlevad naaberriigi turul. Suurel määral soodustavad mõistagi võistlusvõimet Eesti-Läti vahel sõlmitud kokkulepped, mis näevad ette kumbagi maa päritoluga kaupadelt erisoodustusi.

Eesti-Läti ajutise majanduslepingu juure sõlmiti 1931. a. lisakokkulepe, mille järgi said meie kaubad Lätilt erisoodustusi 34 tollimäära ulatuses, millest 17 andsid meie kaupadele tollivaba sissepääsu Läti. 1932. a. suurendati tähendatud soodustusi täiendava lisakokkuleppega 20 tollimäära võrra, millest 16 kuulusid tollivabade hulka. Tollivabadest kaupadest neli kuulus kontingentimise alla, millede tollivaba sisseveo kogus oli piiratud järgmiselt: Portlandtsement — 6000 netto tonniga, bensiin 2300 tn., radiaatorid 200 tn. ning pleekimata tselluloos 600 tonniga.

Ka Läti kaubad said peagu samas ulatuses

vastusoodustusi sisseveo puhul Eestisse. Tähtsamatest soodustustest Läti kaupadele oli suhkru tollivabadus 1000-tonnilise aastakontingendi suuruses ning kalosside ja botikute 50%-ne tollialandus (minimaaltariifist).

Viimasel aastal Läti valitsus reorganiseeris kontingentimise süsteemi, mille järgi kaupade sissevedu lubatakse ainult kontsessiooni saanud firmadel, kellede sisseveoload antakse veerandaastate viisi.

Läti osatähtsus meie väliskaubanduses (läbikäik väärtuse järgi) suurenes 2,6%-lt 1930. a. — 5,7%-le 1933. a., kuna 1934. a. osatähtsus jäi peatuma ligikaudu eelmise aasta tasemele. 1934. a. oli Läti meie väliskaubanduses neljandal kohal (eelmisel aastal viiendal). Üldjoontes kasvas nii sisse- kui väljavedu, kuid viimane siiski enam. Eesti-Läti vaheline väliskaubanduse bilanss oli viimase viie aasta jooksul järgmine: 1930. ja 1931. a. lõppes bilanss sisseveo ülekaaluga meie kahjuks, kuna 1932. a. alates väljavedu ületas sisseveo ja nimelt 59 tuh. kr. võrra ning 1934. a. tõusis

väljaveo ülekaal 1311 tuh. kroonile — eelmise aasta 405 tuh. kr. vastu.

Lätti väljaveetud kaupadest (väär-tuse järgi) annab viie aasta keskmine domineeriva esikoha valmissaadustele 61,9%-ga, teise toor- ja poolvalmisainetele 32,0%-ga, kuna järgmiste rühmade osatähtsus on võrdlemisi väikene — elusloomadel 3,2%, toit- ja maitseainetel 2,4% ning kallismetallidel ja -kividel 0,5%.

Lätti müüdid kaupade koostis muutus vaatluselolevate aastate jooksul järgmiselt: elusloomade, toit- ja maitseainete ning toor- ja poolvalmisainete rühmade osatähtsus langes, kuna valmissaaduste rühma osatähtsus näitas tugevat tõusu — 41,5%-lt 1931. a. — 69,4%-le 1934. a. Tähendatud rühma tähtsamate ainete koostis muutus viie aasta vahemikul järgmiselt: 1930. a. tähtsamatest ainetest mõned puuduvad viimasel aastal täiesti, kuna teiste osa kahanes tähtsusetaks arvuni. Teiselt poolt tuli juure uusi eksportartikleid, millede osatähtsus suurenes iga aastaga. Nii kasvas värvitud puuvillase riide, džuudist pakkimisriide, džuudist kottide, aurukateide ning malmradiaatorite väljavedu, kuna tsemendi väljavedu kahanes. Hoopis jäid ära eksportkaupade nimestikust 1934. a. — puuvillane lõng, värvimata puuvillane riie, villane riie ning kaseiin, mis kokku andsid 1930. a. 35% kogu väljaveost Lätti. Eriti märkimisväärne on Eestis töötletud (värvitud, appreteeritud, trükitud jne.) Läti puuvillase riide väljaveo kasv — 1 tuh. kr-lt 1931. a. — 2017 tuh. kr-le 1934. a. (arvatud ühes ka Läti vabrikute riide väärtus sisseveo puhul Eestisse), milline üksi annab poole kogu väljaveost Lätti.

Ülaltähendatud olulised muudatused Lätti veetud valmissaaduste rühma koostises olid tingitud peamiselt Läti omatööstuse arengust ning vastavate kaupade sisseveo piiramisest omatööstuse kaitseks.

Ehkki toor- ja poolvalmisainete rühma osatähtsus langes 44,6%-lt 1931. a. — 27,0%-le 1934. a., saime rahas üldväljaveo suurenemise tõttu Lätti 353 tuh. kr. ehk 47,3% enam. Domineerivateks kaupadeks toor- ja poolvalmisainete rühmas olid: põlevkivi-bensiin, põlevkiviõhi ja bituumen. Tähendatud kolme aine väljavedu kasvas üldsummas

1934. a. — seega enam kui 8-kordseks. Bensiini väljavedu suurenes koguselt 343 tonnilt 102 tuh. kroonilt 1931. a. — 817 tuh. kr-le 1931. a. — 1843 tn.-le 1934. a. ehk enam kui viiekordseks. Kuigi vaatluselolevate aastate jooksul pole suudetud meie bensini Lätis turustada Eesti-Läti majanduslepingu lisakokkuleppe ehte nähtud tollivaba — 2300 tonni suuruse aastakontingendi piirides, jõuame siiski iga aastaga sellele lähemale. Tähendatud rühmas suurenes veel töötlemata kunst-sarve ja vanaraua väljavedu, kuna lina ja tsel-luloosi müük Lätti näitas tunduvalt tagasiminekut. Lina väljavedu Lätti kahanes 943 tonnilt 1932. a. — 28 tonnile 1934. a. ehk ligi 34-kordseks. Sarnase suure tagasimineku põhjustas asjaolu, et Valgas kaotati lina kontrollpunkt, mille tõttu Lõuna-Eesti lina saatmine Lätti muutus tülilaks. Meie telluloosi järk-järguline kahanemine ning viimasel aastal täielik ärajäämine Läti turult oli tingitud Läti vastava tööstuse produktsiooni järjekindlast tõusust ning sellega ühenduses sisseveo piiramisest omatööstuse kasuks.

Eesti väliskaubandus Lätiga 1930—34. a.

Estonian Trade with Latvia 1930—34.

	1934	1933	1932	1931	1930
	1000 tonnides — in 1000 Tons.				
Väljavedu — Exports	19,8	10,2	9,8	21,7	14,7
Sissevedu — Imports	1,8	2,2	2,9	6,9	14,1
Läbikäik — Turnover	21,6	12,4	12,7	28,6	28,8
	Milj. kr. — in Mill. Kr.				
Väljavedu — Exports	4,1	2,6	1,6	1,7	2,5
Sissevedu — Imports	2,8	2,2	1,5	2,0	2,6
Läbikäik — Turnover	6,9	4,8	3,1	3,7	5,1
Väljavedu + ehk —					
Exports + or —	+1,3	+0,4	+0,1	-0,3	-0,1

Läti osatähtsuse % Eesti väliskaubanduses (Kr.)

Percentage Share of Latvia in Estonian Foreign Trade.

Väljavedu — Exports	5,9	5,7	3,7	2,4	2,6
Sissevedu — Imports	5,0	5,6	4,1	3,3	2,7
Läbikäik — Turnover	5,5	5,7	3,8	2,8	2,6
Väljaveo % sisseveost					
— % Exports from					
Total Imports	147,6	118,4	103,9	83,6	94,1

Toit- ja maitseainete rühma osatähtsus oli kõrgeim 1931. a. — 4,8%, kuna järgmisel aastal kahanes 1,4%-le. Siit peale algas aeglane tõus, milline küübis 2,3%-le 1934. a. Tähendatud rühma tähtsamatest ainetest oleksid nimetamisväärsed — õlikoogid ning teraleib, kuna ülejäänud ainete osatähtsus on võrdlemisi väikene. Õlikoogide välja-

Tähtsamad ained väliskaubanduses Lätiga. — Principal Commodities in Trade with Latvia.

	1934	1933	1932	1931	1934	1933	1932	1931
	tonnides — (in Tons)				1000 kr. — (in 1000 kr.)			
Väljavedu — Exports:								
Üldse — Total	19 739	10 191	9 840	21 733	4 066	2 599	1 557	1 674
Elusloomad (arv) — Animals, living (number)	285	500	102	591	52	51	10	90
sellest: — thereof:								
Hobused (arv) — Horses (number)	279	331	68	392	51	50	9	83
Toit- ja maitseained, joogid — Food Products, Stimul., Beverages	717	326	118	412	94	41	23	80
sellest: — thereof:								
Oliikoogid — Oil-cakes	614	102	—	217	72	11	—	26
Toor- ja poolvalmisained — Raw a. Semi-Manufact. Materials	12 462	5 036	5 497	12 272	1 099	746	695	746
sellest: — thereof:								
Lina — Flax	23	63	943	522	23	34	435	223
Vanaraud — Scrap Iron	3 372	310	—	—	117	6	—	—
Benzsiin — Benzine	1 843	1 297	547	348	620	379	137	94
Põlevkiviõli — Shale Oil	2 164	1 462	580	72	153	110	39	4
Bituumen — Bitumen	585	421	233	48	44	38	13	4
Kunstsarv, töötlemata — Artific. Horn, Unmanufact.	34	30	9	6	49	40	15	10
Valmisraadused — Manufactured Articles	6 559	4 829	4 225	9 048	2 822	1 760	830	695
sellest: — thereof:								
Puu villane riie värvitud — Cotton Cloth, Dyed	140	113	61	0,1	2 017	1 252	521	1
Villane riie — Woollen Cloth	—	—	—	3	—	—	—	51
Pakkimisriie džaudist — Jute Cloth for Packing	156	131	5	10	138	78	3	7
Kotid džaudist — Jute Sacks	73	48	5	0,0	54	29	3	0,0
Aurukatlad — Steam Boilers	145	0,4	2	—	120	0,2	0,4	—
Mas. ja apar. osad (pole põllutöömasin.) — Parts of Machines and Appar. (other than Farm Implements)	61	5	10	14	57	3	7	9
Malm- ja raudraadiaatorid — Radiators	240	218	96	0,1	85	83	80	0,0
Tsement — Cement	5 659	4 124	3 587	8 540	255	183	115	309
Sissevedu — Imports:								
Üldse — Total	1 826	2 238	2 848	6 878	2 755	2 196	1 498	2 002
Toit- ja maitseained, joogid — Food Products, Stimulants, Beverages	990	696	272	108	400	247	29	5
sellest: — thereof:								
Suhkur — Sugar	990	696	249	—	400	247	26	—
Toor- ja poolvalmisained — Raw a. Semi-Manufact. Materials	204	800	1 735	5 800	145	287	253	808
sellest: — thereof:								
Ristikheinaseemned — Clover Seed	65	132	36	236	119	115	41	294
Tubak — Tobacco	—	21	41	134	—	35	67	236
Määrdeõlid — Lubricating Oils	6	376	122	152	2	72	32	54
Valmisraadused — Manufactured Articles	633	741	842	970	2 207	1 661	1 208	1 180
sellest: — thereof:								
Paberossipaber — Cigarette Paper	23	37	6	57	33	50	7	74
Puu vill. riie värvimata — Cotton Cloth, Undyed	168	121	87	3	1 444	868	485	17
Villane lõng korrutatud — Woollen Yarn, Twisted	5	11	19	19	54	68	94	109
El. lambid — Electric Lamps	4	0,3	—	0,0	34	3	—	0,0
Kalossid ja kummist jalanõud — Galoshes a. Rubber Footwear	68	48	56	92	282	254	245	458
Tsinkvalge — Zinc-white	94	135	12	2	47	55	4	1
Tinavalge — White-lead	73	69	94	62	53	44	50	38
Tinapunane — Cinnabar	44	34	36	34	30	20	13	17

vedu näitab üldjoontes kasvu, kuna tera-
leiva väljavedu Lätti kahanes.

Elusloomade osatähtsus vähenes 5,4%-lt
1931. a. — 1,3%-le 1934. a. peamiselt ho-
buste väljaveo kahanemise arvel.

Lätist sisseveetud kaupade osa-
tähtsus (väärtuse järgi) suurenes 2,7%-lt
1930. a. — 5,6%-le 1933. a., kuna 1934. a.
sissevedu näitas mõõdukat tagasiminekut —
5,0%-le. Lätist ostetud kaupade osatähtsuse
kahanemine tuleb panna peamiselt meie ra-
hakursi muutmise arvele. Meie rahakursi
langusega tõusid Läti kaupade hinnad ning
sel põhjusel ei suuda Läti kaubad võistelda

meie turul enam endise eduga. Lätist oste-
tud kaupadest annab vaatluseloleva viie aasta
keskmine (väärtuse järgi) esikoha valmis-
saadustele 69,7%-ga, teise toor- ja poolval-
misainetele 23,8%-ga ning kolmanda toit- ja
maitseainetele 6,3%-ga (vastavad arvud väl-
javeos: 61,9%, 32,0% ning 2,4%). Sellest
nähtub, et ostsime Lätist suuremal määral
kui müüsimise sinna valmisraadusi ning toit-
ja maitseaineid, kuna müüsimise enam toor- ja
poolvalmisaineid ning elusloomi.

Lätist ostetud kaupade koostis muutus
vaatluselolevate aastate jooksul järgmiselt:
toor- ja poolvalmisainete rühma osatähtsus

näitas tugevat langust, kuna toit- ja maitseainete ning valmissaaduste rühmade osatähtsus vastavalt tõusis.

Valmissaaduste rühma osatähtsus kasvas 58,9%-lt 1931. a. — 80,6%-le 1932. a. ning kahanes järgmisel aastal 75,7%-le, kuid viimasel aastal näitas jälle tõusu ja nimelt — 80,1%-le. Tähendatud rühma tähtsamatest ainetest suurenesid — värvimata puuvillase riide, elektrilampide, tinavalge, tsinkvalge ning tinapunase sissevedu, kuna paberossipaperi, villase lõnga, kalosside ning muude kummijalanõude sissevedu kahanes. Lätist ostetud valmissaadustest domineerib puuvillane riiet, mis annab viimasel aastal samuti nagu väljaveoski poole kogu Lätist ostetud kaupade väärtusest. Teise koha valmissaaduste rühmas omavad kalossid ning muud kummist jalanõud. Viimaseid ostisime Lätist 1931 a. 458 tuh. kr. väärtuses, kuid üldise sisseveo piiramise tõttu langes see arv 46,5% võrra. 1933. a. näitas kalosside ning muude kummist jalanõude sissevedu jälle elavnemist ning viimasel vaatluseloleval aastal suurenes sissevedu võrreldes 1932. aastaga 15,1% võrra.

Toor- ja poolvalmisainete rühm, mis andis 40,4%-se osasuuruse Lätist ostetud kogu kaupade väärtusest 1931. a.,

kahanes 5,3%-le viimasel aastal. Ühes tähendatud rühma sisseveo langusega kahanesid kõik rühma tähtsamad ained. Nii vähenes toortubaka sissevedu Lätist 236 tuh. kr-lt 1931. a. — 35 tuh. kr-le, 1933. a., kuna 1934. a. puudub viimase sissevedu täiesti. Sarnase muutuse põhjustas asjaolu, et Lätist ostetud toortubakat hakati arvestama viimaste aastatel päritolumaa järgi, kuna varemalt registreeriti vastavate andmete puudumisel Läti kaubana. Ristikheinaseemnete sissevedu Lätist vähenes viimasel aastal võrreldes 1931. a., vastava aine üldsisseveo languse tõttu, ligi 2½-kordselt; kuna Läti osatähtsus kahanes määrideõlide üldsisseveos 10,8%-lt 1931. a. — 0,3%-le, 1934. a. suurenenud P.-Am. Ühendriikide ning Taani osatähtsuse arvel.

Toit- ja maitseainete sissevedu näitas viimastel aastatel tugevat kasvu. Tähendatud rühma osatähtsus suurenes 0,2%-lt 1931. a. — 14,5-le 1934. a. Sarnase suure tõusu põhjustas Läti suhkru suurenenud sissevedu. Teatavasti sai Läti oma suhkrule 1932. a. 1000 tn. suuruse tollivaba aastakontingendi, millest kasutas 1932. a. ainult 249 tn. ehk 25%, järgmisel aastal 696 tn. ehk 70% ning viimasel vaatluseloleval aastal 990 tn. ehk 99%, s. o. peaaegu täies ulatuses.

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

● Riigi turbatööstus areneb. Viimase kokkuvõtte järgi müüs Riigi turbatööstus käesoleva aasta I veerandil 250 000 kw rohkem elektrit kui läinud aasta samal veerandil; turbamüük kasvas 120 vagoni võrra. Saavutatud edu ja rahuldavad väljavaated tulevikku on julgustanud turbatööstuse juhatuset kiirustama alusturba vabrikute (alusturba ekspordiks Ameerikasse on sõlmitud leping) ehitamise lõpetamisega, ühe uue töölismaja ja puurkaevu ehitamisega, missugusteks töödeks määratud uut krediti kogusummas 53 740 kr.

● B. Kropmann & S. Genss on Tartus, Lao tän. nr. 6 avanud vihma- ja päeva-varjutöökoja „Star”. Töökoda on proovitööd lõpetanud ja oma toodetest esimese

partii lasknud turule. Suuremate Tartus asuvate kaubamajade hinnangu järelle on vihmavarjud head ja rahuldavad ostjaskonna nõudeid.

● M. Kadarik, H. Johannes ja A. Sass on Majandusministeeriumi Tööstusosakonnalt saanud loa töö algamiseks Leisi vallas, Saaremaal asuvas jahu- ja saeveskis. Ettevõttes leiab tööd 20 in. Jõuallikaks on lokomobiil 75 h. j. ja 2 veeturbiini kogujõuga 50 h. j. Valmistatakse ehitusmaterjali ja teraviljatooteid.

● Keemiatööstus „Natron” — V. Hellat, Tallinnas, Telliskivi tän. nr. 61, lõpetas tehase sisseeadu täiendamise ja selle proovimise. Nüüd suudab tehas rahuldada kogu siseturu tarviduse söögisooda alal.

RAHANDUS

PANGAD MÄRTSIS 1935. — BANKING IN MARCH 1935.

Veebruaris märgitud võrdlemisi suur laenu kasvu jätkus märtsis ja toimus endiselt suurelt osalt puutööstussaaduste ekspordi finantseerimise alal. Märgime, et see krediidide paisumine omab teatud määral hooajalise iseloomu ning et sama nähtus ilmnes ka 1933. a. esimesel veerandil erapankade (aktiiv- ja linnapangad) juures. Erapankade laenu suurenesid üldse 1412 tuh. kr., sellest langes peaosaks vekslite (sisevekslid + 620 tuh. kr., välisvekslid + 670 tuh. kr.) ja väiksem osa kontokorrentlaenu arvele (+ 181 tuh. kr.). Väiksemal määral kasvasid nõudmised korresp. vastu (+ 103 tuh. kr., peamiselt välismaa nostro arve), väärtpaberid (+ 87 tuh. kr.) ja kassareserv (+ 103 tuh. kr.). Võttes arvesse veel antud garantiide suurenemist (+ 497 tuh. kr.) ja mitmesuguste deebitoride arvete vähenemist (— 147 tuh. kr.), saame erapankade poolt märtsis antud lisakrediidi summaks 1865 tuh. kr.

Hoiusummade juurdevool andis möödunud kuul 506 tuh. kr., sellest jooksev arve 300 tuh. kr. Tähenatut summat ei jätkunud mitmekordselt suurema laenuõudmise rahuldamiseks ja puudujääv osa hangiti rediskondi (+ 897 tuh. kr., peamiselt välisrediskondi) ja võlaarvete (+ 113 tuh. kr.) suurendamise teel. Kohustuste vähenemine korrespondentide vastu (— 77 tuh. kr.) sündis peaosas sisesummade väljalugumise teel. Üldsummas kasvas erapankade kasutada olnud võõrkapi-

tal 1439 tuh. kr. Tähtsamate ühispankade arveteseisu muutused üldiselt ühtusid erapankadega. Antud laenu kasvu (+ 480 tuh. kr.) ei peegeldu krediidide suurenemine täies ulatuses, sest arvestatud pole põllumajanduslike laenu ümberlaenuamise vähendav mõju laenu seisule, Tähelepanu väärib väärtpaberite alla mahutatud summa suur kasvu, mis toimus peamiselt väheste, suuri kassareserve omavate pankade arvel. Lisalaenu andmiseks käsutasid ühispankad hoiusummade juurevoolust (+ 144 tuh. kr.) ja rediskondi suurendamisest (+ 242 tuh. kr.) saadud ressursse ning kassareserve (— 470 tuh. kr.).

Era- ja tähtsamate ühispankade hoiusummad kasvasid märtsis üldsummas 650 tuh. kr. võrra; jättes arvestusest välja pankade omavahelised hoiusummad, saame netto juurekasvu 917 tuh. kr. Märkida oleks, et omavaheliste hoiusummade all esinevad ka riigi hoiukassasse paigutatud summad ja seetõttu nettosummat ei saa lugeda täpsaks.

Võrreldes eelmise aastaga oli arveteseisu suurimaks muutuseks hoiusummade paisumine, mis andis erapankadele 6687 tuh. kr. ja ühispankadele 6002 tuh. kr. Suurema osa sellest kasutasid erapangad võlaarvete alan- damiseks ja väiksema osa lisalaenu andmiseks, kassareservi täiendamiseks jne. Ühispangad täiendasid eeskätt kassareserve, andsid lisalaenu ja suurendasid väärtpaberitesse mahutatud summat.

Pankade arveteseis (1000 kr.) — Composite Statement of Accounts of Banks (in 1000 kr.).

	Märts 1935	Veebr. 1935	Märts 1934	Muutus — Change	
				Märts 1935	Aasta jooksul During Year
Erapangad — Private Banks:					
Hoiusummad — Deposits	37 786	37 280	31 099	+ 506	+ 6 687
Korresp. (pass.) — Balances with correspond. (credit)	11 620	11 697	12 479	— 77	— 859
Võlaarv. ja rediskont — Loans & rediscounts	10 744	9 794	15 725	+ 1 010	— 4 981
Laenud — Loans	55 064	53 652	54 317	+ 1 412	+ 747
Korresp. (akt.) — Balances with corresp. (debit)	2 164	2 061	2 021	+ 103	+ 143
Väärtpaberid — Securities	2 033	1 946	1 776	+ 87	+ 258
Kassareserv — Cash reserves	4 946	4 843	3 463	+ 103	+ 1 478
Garantiid — Guarantees	6 983	6 486	5 052	+ 497	+ 1 931
Tähts. ühispangad — Princp. Co-oper. Banks:					
Hoiusummad — Deposits	28 967	28 823	22 965	+ 144	+ 6 002
Korresp. (pass.) — Balances with corresp. (credit)	574	742	694	— 188	— 120
Võlaarv. ja redisk. — Loans & rediscounts	2 452	2 153	3 683	+ 247	— 1 256
Laenud — Loans	25 170	24 690	23 476	+ 480	+ 1 694
Korresp. (akt.) — Balances with correspond. (debit)	645	655	749	— 10	— 104
Väärtpaberid — Securities	1 977	1 562	1 386	+ 415	+ 641
Kassareservid — Cash reserves	5 473	5 943	3 166	+ 470	+ 2 307
Garantiid — Guarantees	708	678	621	+ 25	+ 82

LAEVANDUS

TALLINNA SADAM 20.—27. APR. K. A. — TALLINN HARBOUR.

Laevasõit Tallinna sadamas elavneb nüüd iga nädalaga. Vaatamata pühadele oli laevasõit möödunud nädalal siiski elavam eelmisest. Liinilaevade liikumine elavnes peamiselt sagedama ühenduse pidamise tõttu Soomega. Nii tuli möödunud nädalal sisse üldse 11 liinilaeva, neist 4 laeva Helsingist, tuues kokku 126 reisijat ja kaupa ainult 90 tn; peale selle tuli 3 laeva Saksast 1319 tn segakauba ja 10 reisijaga, 1 laev Inglisest 80 tn segakaubaga, 1 laev Prantsusest 136 tn segakaubaga, 1 laev Belgiast 210 tn segakaubaga ja 1 laev Rootsist 30 tn segakaubaga. Välja läks 11 liinilaeva järgnevalt: 4 laeva läks Soome viies meilt 181 reisijat ja 230 tn segakaupa, 3 laeva läks Saksa viies meilt peamiselt segakaupa ja 18 reisijat, 1 laev läks Belgiasse 158 tn segakaubaga, 1 laev — Prantsusse 207 tn segakaubaga, 1 laev — Rootsi 39 tn segakaubaga ja 1 laev Inglisse samuti segakaubaga.

Juhuslikke (tramp) laevu tuli sisse üldse 5, neist tulid kaks ainult kaubaga: 1 laev Inglisest suhkru ja superfosfaadiga kokku 1100 tn ja teine Hollandist 58 tn segakaubaga, laadimata laevad tulid Rootsist, Norrast ja Soomest, igast riigist 1 laev. Väl-

ja läks 8 laeva, neist 4 laadimata. Kaubaga läks välja 2 laeva Inglisse, viies peamiselt tselluloosi, ja 2 laeva Soome mitmesuguse segakaubaga.

VALUUTAHINNAD. EXCHANGE RATES.

	Tallinna börs				Londoni börs	
	100 \$, 100 £ jne. eest Eesti krooni				1 £ eest \$, Saksa mk. jne.	
	29. IV. 1935		20. IV. 1935		29. IV. 1935	20. IV. 1935
	Ost	Müük	Ost	Müük		
\$ (dollar) . . .	375	333	373	381	4,8306	4,8481
£ (Inglise n.) . .	1811	1835	1811	1835		
Saksa riigimark . .	143,50	147,00	143,50	147,00	11,06	12,035
Soome mark . . .	7,98	8,10	7,98	8,10	226,62 ¹	226,62
Prantsuse fr. . .	24,80	25,10	24,80	24,90	73,09	73,59
Belgia belga . . .	63,70	64,70	63,00	64,50	28,475	28,65
Heiveetsia fr. . .	121,85	123,35	120,25	122,25	14,912	15,00
Itaalia liir . . .	31,05	31,55	30,85	31,85	58,37	58,65
Eesti kroon. . .					18,25 ¹	18,25
Rootsi kroon . . .	93,40	94,80	93,40	94,60	19,395	19,395
Taani kroon . . .	80,85	82,05	80,85	82,05	22,40	22,40
Norra kroon . . .	90,95	92,15	90,95	92,15	19,902	19,902
Tšehhoslov. kr. . .	15,75	16,05	15,55	15,85	114,87 ¹	110,06
Hollandi kulden . .	264,15	257,15	250,59	254,50	7,1425	7,1875
Läti lant . . .	120,85	123,10	119,75	122,00	14,75 ¹	14,75
Červ. rubla . . .					5,574 ¹	5,596
Austria šilling . .	70,65	72,05	70,15	71,55	25,62 ¹	25,81
Ungari pengö . . .					27,50 ¹	27,50
Poola slott . . .	71,20	72,20	70,80	71,80	25,43 ¹	25,75
Leedu ltt . . .	63,90	64,50	62,80	63,70	28,26 ¹	28,87
Danzigi kulden . .	121,85	123,35	120,25	122,25		

¹ 27 I 1935

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG — BUTTER MARKET.

Möödunud nädalal nõrgenesid võihinnad Inglises. Eesti võihinnaks noteeriti Manchesteris 75—77 š cwt eelmise nädala 79—81 š vastu. Taani võihind langes Londonis 98 š-lt 95 š-le cwt kohta, mille tõttu ka Taani ametlik Kopenhaageni võihinna noteering nõrgenes 152 Tkr-le 100 kg kohta, eelmise nädala 160 Tkr vastu. Saksast saadav hind jäi püsima 88,5 Rmk-le 100 kg ehk fob Tallinn Ekr. 1.22 kg. Vastavalt võihindade ja väljaveetud võikoguste kujunemisele noteeriti kahel viimasel nädalal väljaveetud või hinnaks 1 kr. kg, mis on võrdne eelmisele noteeritud hinnale.

Või sissevedu Inglisse oli üldiselt

märtsis vähe suurem kui veebruaris, kuid siiski 5% võrra väiksem kui möödunud aastal samal kuul. Käesoleva aasta esimesel veerandil osutus või sissevedu Inglisse samuti väiksemaks — 11% võrra eelmise aasta sama aja sisseveetud võikogusega võrreldes. Seejuures on aga impeeriumi- (ookeanitaguste) maade võikoguste osatähtsus tõusnud või sisseveos 72% eelmise aasta 66% vastu. Väljaspoolt impeeriumimaid langes Inglisse käesoleva aasta esimesel veerandil sissetoodud võikogus 25% võrra, kuid impeeriumimaadest ainult 4% võrra. Ookeanitaguste maade võikoguse suhteline suurenemine üldises sisseveos annab kujulka ülevaate sellest, kui võrd

(Vt. järg lhk. nr. 316.)

TÄHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD — PRICES AND QUOTATIONS.

English Nomenclature see No. II.	8/IV	1/IV	o/o	Märts		English Nomenclature see No. II.	22/IV	15/IV	o/o	Märts	
	15/IV	7/IV		1935	1934		28/IV	21/IV		1935	1934

SUURMÜÜGIHINNAD Tallinnas (börsikom. noteerin-gute järgi (kr. kv)

Teravill, jahu ja kartul					
1. Rukis	11,75	11,75	0	11,75	12,41
2. Nisu	13,50	13,50	0	14,17	19,00
3. Oder, õlle	—	—	0	—	18,50
4. " sööda	8,75	8,75	0	8,75	16,00
5. Kaer	7,50	7,50	0	7,50	11,25
6. Rukkijahu	14,35	14,35	0	14,12	13,65
7. Rukkipiil	22,12	21,75	+3,8	21,50	23,50
8. Nisupiil (hõrgem sort)	31,00	32,00	-3,1	33,00	36,10
9. Kartulid, eksport	—	—	0	—	2,35
10. " piirituse	2,00	2,00	0	2,00	1,55
11. " väbriku	1,75	1,75	0	1,75	1,55

Piimasaadused ja kunstvõi					
12. Junst sveitsi (kg)	1,25	1,25	0	1,25	1,18
13. Margariin	0,65	0,65	0	0,65	0,68

Koloniaalkaubad					
14. Suhkur	43,13	42,88	+0,6	42,58	43,71
15. Sool, Vene	2,50	2,50	0	2,50	4,25
16. " Saksa	2,50	2,50	0	2,50	4,53
17. " inglise	2,50	2,50	0	2,50	4,28
18. Riis, Burma II	45,00	45,00	0	45,00	44,00
19. Tee, Or. Pek., Tselion (kg)	5,75	5,75	0	5,75	7,05
20. Kohv, Rio, Santos jne.	4,75	4,75	0	4,75	6,35
21. Heering, S. Matties (tünn)	35,00	35,00	—	35,00	52,50
22. " Matfuis "	39,50	39,50	—	39,50	59,50

Ehitusmaterjal					
23. Telliskivid (1000 tk.)	35	35	0	35	40
24. Tsement (tünn) ¹⁾	6,63	6,63	0	6,63	—
25. Lubi	—	—	—	—	3,50
26. Tsinkvalge (kg)	0,43	0,43	0	0,43	0,59
27. Ooker	0,22	0,22	0	0,22	0,23
28. Värnits	66,50	66,50	0	66,50	72,00

Metallid					
29. Raud, sordi	14,00	14,00	0	14,00	12,13
30. Teras, vedru	25,00	25,00	0	25,00	25,00
31. Inglise	480,00	480	0	485	495,00
32. Seatina	29,00	29	0	29,00	37,00
33. Vaskplekk, punane	163,00	163	0	153	157
34. " valge	135,00	135	0	135	139
35. Tsinkplekk	67,50	67,50	0	67,50	67,50

Riie ja nahk					
36. Puuvillanerie, bjas (mtr)	0,56	0,56	0	0,56	0,56
37. " mitikal "	0,42	0,42	0	0,42	0,42
38. Tallanahk, Eesti nah. (kg)	2,08	2,08	0	2,10	2,25
39. " Am. nah. I s. "	2,28	2,38	0	2,38	2,55

Kütteained, õlid jne.					
40. Kivistusi, auru, Newcastle	2,55	2,55	0	2,55	3,40
41. " sepa	2,75	2,75	0	2,75	3,90
42. Põlevkivi, I-a s.	0,85	0,85	0	0,85	0,85
43. Turvas	0,83	0,83	0	0,83	0,83
44. Põlevkiviõli	5,25	5,25	0	5,25	4,50
45. Nafta, Ameerika ja Poola	10,00	10,00	0	10,00	11,50
46. Petrooleum, Vene ja Am.	10,75	10,75	0	10,75	12,50
47. Bens., R-põlevk. segab. (lt)	0,27	0,27	0	0,27	—
48. " väliamaa, I sort "	0,20	0,29	0	0,29	—

VÄKEMÜÜGIHINNAD Tallinnas (snt. kg.)

	4)	5)		
49. Rukis	—	—	—	19,5
50. Nisu	—	—	—	—
51. Oder	—	—	—	17
52. Kaer	9	9	0	8,5
53. Rukkijahu	14,3	14,3	0	13,9
54. Sepikujahu	18,5	18,5	0	18,4
55. Kartulid	3,2	3,5	-3,6	3,4
56. Piim, lahtine (liitar)	9	9	0	10
57. Või, meierei	155	155	0	160
58. " taluvõi	130	130	0	140
59. Koor, rõõsak (liitar)	100	100	0	100
60. " hepu	100	90	+11,1	90
61. Kanamunad (paar)	8	7	+14,3	9
62. Sealiha, keeduliha	45	45	0	45
63. " praaliha	50	50	0	53
64. Loomaliha, supiliha	50	50	0	38
65. " praaliha	65	65	0	63
66. Vasikalihha, esim. veer.	40	30	+33,3	36
67. " tag.	60	45	+33,3	41
68. Lambaliha, esim. veer.	50	45	+11,1	44
69. " tag.	60	60	0	49

70. Searasy, sulatamata	60	55	+9,1	64	63
71. " sulatatud	76	70	+7,1	78	120
72. Loomarasy, sulatamata	50	50	0	50	50
73. " sulatatud	60	60	0	60	—
74. Heeringad, soolatud	50	50	0	50	55
75. Raimed, värsked	10	25	-60	27	24
76. Kilud	15	30	-60	25	35
77. Blis	60	60	0	60	60
78. Manna	40	40	0	38	50
79. Kartulijahu	25	25	0	25	30
80. Suhkur	43	43	0	43	44
81. Sool	5	5	0	5	7
82. Ristikhein	—	—	—	—	4,7
83. Ansahein	4,0	3,7	+8,1	3,8	7,3
84. Põletispuud, kase (m ³)	563	563	0	492	663
85. " männi	352	352	0	352	352
86. Petrooleum (lt)	12	12	0	11	160

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.

Rukis — (kr. kv.)					
87. Hamburg (La Plata)	7,81	7,74	+0,9	7,87	—
88. Chicago	8,78	8,91	-1,5	8,61	8,31
89. Winnipeg	7,81	7,97	-2,0	7,50	6,69

Nisu — (kr. kv.)					
90. Hamburg (Manitoba I)	14,28	14,41	-0,9	13,38	—
91. Liverpool	10,83	10,99	-1,5	9,96	8,33
92. Chicago	13,85	13,86	-0,1	13,98	11,34
93. Winnipeg	12,27	12,25	+0,2	11,64	8,90

Mais — (kr. kv.)					
94. Tallinn	—	—	—	—	—
95. Chicago	13,17	13,08	+0,7	11,80	7,07

Või. (snt. kg)					
96. Tallinn	100	100	0	100	91
97. Kindlustatud hind	140	140	0	145	150

Londonis.					
98. Taani	169	175	-3,4	185	166
99. Eesti	—	—	—	—	127
100. Läti	—	139	—	—	129
101. Leedu	133	147	9,5	—	130
102. U.-Meremaa	188	138	0	138	128

Manchesteris.					
103. Taani	172	178	-3,4	187	164
104. Eesti	135	143	-5,6	149	129
105. Läti	135	143	-5,6	146	—
106. Soome	163	170	-4,1	166	146
107. Rootsi	159	166	-4,2	163	139

Berliinis.					
108. Saksa margivõi	373	373	0	373	355
109. Peen meiereivõi	364	364	0	364	338
110. Meiereivõi	353	353	0	353	318
111. Koppenhaagenis. — Taani	123	129	-4,7	139	117

Peekon. (snt. kg)					
112. Tallinn 60 — 72 kg I s.	60 ²⁾	53 ¹⁾	+13,2	53	70
113. " 55,5—59,5 " "	54 ²⁾	47 ¹⁾	+14,9	48	64
114. " 75,5—80,0 " "	50 ²⁾	43 ¹⁾	+16,3	44	61

Londonis (hõrgem not.)					
115. Taani	157	153	+2,6	150	160
116. Eesti	150	143	+4,9	140	147
117. Läti	148	139	+6,5	136	147
118. Leedu	150	143	+5,0	139	149
119. Rootsi	152	148	+2,7	143	133
120. Iiri	193	168	0	168	168
121. Poola	146	139	+5,0	135	129

Lina — Võru-Petersi.					
122. Ristna (R)	130	130	0	135	88
123. Hoffsdreiband (HD)	121	121	0	126	80
124. Dreiband (D)	112	112	0	119	72
125. Ordin.-dreiband (OD)	101	101	0	106	64
126. L. ordin. dreib. (LOD)	90	90	0	93	55
127. Takuprakk (H)	78	78	0	83	43

Mujal Eestis.					
128. Ristna (R)	123	128	0	133	85
129. Hoffsdreiband (HD)	119	119	0	124	77
130. Dreiband (D)	110	110	0	115	69
131. Ordin. dreiband (OD)	99	99	0	104	61
132. L. ordin. dreib. (LOD)	88	88	0	93	52
133. Takuprakk (H)	76	76	0	81	40

1) fr. Rakvere; 2) 29./IV — 5./V; 3) 22./IV — 28./IV; 4) 22./IV — 38./IV; 5) 15./IV — 21./IV.

edukalt suudavad ookeanitagused maad samuda edasi Inglise võituru vallutamisel.

Või sisseveo vähenemine Inglise Euroopa karjamaajanduslikest maadest on seletatav peamiselt Saksa kui ka P.-Am. Ühendriikide suuremate võistudega. Nii on käesoleva aasta esimesel veerandil veetud võid Saksa 9 500 tonni enam kui möödunud aastal samal ajal. Seejuures on näit. märtsis imporditud võikoguse isegi üle 60% suurem eelmise aasta sama kuu sisseveokogusest.

Siseturul maksus või möödunud nädalal snt kg: Tallinnas — meiereivõi (lauavõi) I s. 155 snt, taluvõi (köögivõi) 125—135 snt, Tartus — meiereivõi I s. 133—150 snt, II s. 120—138 snt, taluvõi 113—125 snt, Viljandis — meiereivõi 155 snt, taluvõi 120—140 snt, Pärnus — meiereivõi I s. 155 snt, II s. 150 snt (kauplustes), taluvõi 110—120 snt, Valgas — meiereivõi I s. 150 snt, II s. 135—145 snt, taluvõi 125 snt, Rakveres — meiereivõi 150—155 snt ja taluvõi 135 snt, ja Narvas — meiereivõi 155 snt ja taluvõi 130—140 snt kg. Kuna mais alaneb kindlustatud eksportvõi hind kr. 1.40-ilt kr. 1.20-le, nõrgeneb loodetavasti ka vastavalt väheneb siseturul.

PEEKONITURG — BACON MARKET.

Peale kuuajalist vaikust on nõudmine peekoniturul jälle elavnenud, mis kutsus esile tunduva hinnatõusu. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering tõusis Londonis 84 š-le tsentner 80 š vastu eelmisel nädalal. Võrreldes läinud aasta hindadega, on praegune Eesti peekoni hind 12 š ehk ligi 17% võrra kõrgem kui eelmisel aastal. Praegune hind on ühtlasi kõige kõrgem, mis käesoleval aastal noteeritud Londonis.

Peekoni sissevedu Inglise on tunduvalt vähenenud. Märtsi sissevedu langes 561 000 tsentnerile 645 000 tsentneri vastu läinud aasta märtsis ehk 850 000 vastu 1933. aasta märtsis. Peekoni sissevedu kahanes käesoleva aasta märtsis seega 13% ehk võrreldes 1933. a. märtsiga koguni 34%. Sissevedu kahanes peagu kõigist maadest, arvatud välja Iiri, kust sissevedu suurenes märtsis 44%.

Tunduv hinnatõus Londonis ja madal nädalatoodang pühade tõttu võimaldas ühtlasi tõsta peekonsigade noteeringut 7 snt kg-lt.

Möödunud nädalal väljaveetud võikogusest läks Saksa 1935 tünni, Inglise 265 tünni, Palettiinasse 85,5 tünni.

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas 22/IV- 28/IV 1935	15/IV- 21/IV 1935	1935 a. 1. kuni 23. IV.	1934 a. 1.1 kuni 29. IV	1933. a. 1.1 kuni 30. IV
VÕI (tonni)					
Butter (tons)	154,9	179,0	2049,1	1772,8	1375,7
Sellest:					
Saksa . .	78,5	53,6	780,2	876,0	674,9
Inglise . .	72,0	52,2	1049,9	808,5	327,6
Belgiasse . .	4,3	—	44,0	12,1	160,4
Soome . . .	—	—	—	2,1	—
MUNAD					
(tuh. tk.) —					
Eggs (1000)	504	423,4	2,209	584	—
Sellest:					
Inglise . .	504	423	1913	566	—
Saksa . . .	—	0,4	0,4	—	—
PEEKON					
(tonni) —					
Bacon (tons)	38,7	65,9	705,1	930,2	1030,7
LINA (tonni)					
Flax (tons)	140,6	266,5	2434,2	1845,7	1605,6
Sellest:					
Inglise . .	102,8	81,0	1892,8	1298,1	896,9
Belgiasse . .	—	—	70,3	51,0	551,1
Soome . . .	—	—	11,2	40,4	41,5
Saksa . . .	37,8	185,5	368,2	366,0	1,2
Prantsusse .	—	—	10,3	60,5	50,2

Pühade nädalal olid peekonsigade hinnad I sort 43—53; II sort 39—47 ja III sort 36—41 snt kg.

Käesoleval nädalal maksavad eksporttapanajad peekonsigade eest järgmisi hindu:

	I sort	II sort	III sort	IV sort
60 —72 kg	60	54	48	
55,5—59,5 "	54	50	44	Sise-
72,5—75 "				41,5
75,5—80 "	50	46	43	hinnad.

Peekoni hinnad on seega tõusnud jälle kõige kõrgemale tasemele, mil nad püsisid jaanuaris.

Möödunud nädalal tapeti eksporttapanajades 1425 siga 2218 sea vastu eelmisel nädalal.

Pühadenädalal läks esimene saadetis peekonit teele Londonisse uue kvoote arvele, mis Eestile määrati maiks ja juuniks ning mis ulatub 6912 tsentnerile.

Kontingendi suurus aasta teiseks pooleks pole veel teada, kuna Inglise põllutöö-

ministeeriumil pole veel selgunud täiendav sigade kontrakteerimise lõplikke tulemusi. Kuna kontrakteerimise tähtaeg hiljuti lõppes, peaks tagajärjed peatselt selguma ja ühtlasi sellega ka kvoote suurust.

Inglise asjaomastes ringides valitseb ar-

vamine, et peekonikvootet edaspidi ei vähendata. Arvestades praegusi meeleolusid Inglises, ei ole sugugi võimata, et peekonikvootet aasta teise poole kohta koguni vähe suurendatakse. Küsimuse selgumist võib oodata mai jooksul.

TAPALOOMADE- JA LIHATURG — CATTLE AND MEAT MARKET.

Veiseliha hinnad püsivad pikemat aega ühel tasemel, 30—50 snt kg piirides vastavalt headusele. Samuti on ka eluskaalu hinnad püsinud: nuumatud 27—31 snt, keskmised 23—27 snt ja lahjad 18—22 snt kg. Kuna pakkumine üldiselt väheldane, siis hinna nõrgenemiseks põhjusi ei ole.

Vasikate pakkumine keskmine. Nuumvasikate liha maksus 40—55 snt, keskmiste 35—43 ja lahjade 31—36 snt kg. Eluskaalust vastavalt headusele maksti 26—40 snt kg. Hinnad püsivad.

Lambaid turul keskmiselt. Siseturul nuumlammasest maksti 48—52 snt, keskmistest 45—48 snt ja lahjadest 40—45 snt kg.

Eluskaalust maal tuleks nõuda 28—35 snt kg. Hinnad püsivad.

Sigu turul keskmiselt. Võrreldes püha-deeelsete hindadega märgiti sealihha hindades kõvenemist. Praegu maksub noorte sigade liha 39—45 snt, liha- ja rasvasead 37—41 snt kg. Eluskaalust makstakse 29—33 snt.

Lihahinnad teiste linnade turgudel snt kg.

	Sealiha	Veiseliha	Vasikalihha	Lambaliha
Tartu	37—40	25—38	20—37	35—50
Pärnu	38—40	28—35	28—35	40—50
Viljandi . . .	38—42	30—45	25—35	40—50
Valga	35—40	30—45	20—25	33—38
Rakvere . . .	38—42	25—45	20—35	40—50
Narva	44—47	40—59	30—50	40—55

KANAMUNATURG — EGG MARKET.

Kanamunade turul võib pühade lõppedes märkida üldist vaikust. Vaatamata sellele, et kanamunade sissevedu möödunud nädalal Inglisse oli võrdlemisi väike, võis mõningate maade munahindades siiski panna tähele väikest nõrgenemist. Meie eksportmunade hinna noteerimisel võeti aga aluseks 6/3 š 120 tk 15½ lbs raskuste munade juures, mis on võrdne eelmise nädala hinnale. Teiste maade samaraskused munad noteeriti Londonis: Taani 7 š, Hollandi 7/6—7/7½ š (pruunid) ja Soome 6/3 š. Vastavalt Inglises maksuvale munade hinnale jäi ka meie eksportmunade hinnanoteering endiseks kr 0,245 kg franko kogumispunkt. Ühes riikliku juuremaksuga maksetakse kanakasvatatajale vähemalt kr 0,45 kg, mis vastab:

50 gr munadel	22,5	snt	kümme	ehk	4,5	snt	paar
55 " " "	24,5	"	"	"	4,9	"	"
60 " " "	27,0	"	"	"	5,4	"	"

Turutendentsina märgiti eksportmunadel — püsiv ja siseturumunadel — vaikne.

Kanamunade sissevedu Inglisse näitab käesoleval aastal langust. Aasta esimesel kolmel kuul on mune veetud Inglisse 3 967 448 s.-sada, mis on eelmise aasta sama aja sisseveost 3% võrra väiksem. Märtsis vähenes sissevedu veelgi suuremal määral, s. o. 11% võrra, võrreldes möödunud aasta sama kuuga.

Siseturul on kanamunade hinnad püsinud eelmise kahe nädala hindade tasemel. Nii maksusid kanamunad möödunud nädalal snt paar: Tallinnas 7—9 snt, Tartus 6,5—7,0 snt, Viljandis 6—7 snt, Pärnus 6—7 snt, Valgas 6—8 snt, Rakveres 7 snt ja Narvas 7—8 snt paar.

TERAVILJATURG — GRAIN MARKET.

Möödunud nädalal näitas rukki noteering P.-Ameerika börsidel eelmise nädalaga võrreldes langust, kuna endiselt püsis hindade paranemine Hamburgis. Rukkihindade ku-

junemisele täielikult vastassuunaliselt liikusid nisuhinnad, mis näitasid P.-Ameerika börsidel paranemist, kuna Euroopas seevastu esines tunduv hindade nõrgenemine. Söö-

daviljadest maisihind paranes tunduvalt ka möödunud nädala noteeringuil. Noteeringuid tähtsamatel turgudel kr kv eest olid järgmised (sulgudes eelmise nädala hinnad):

Rukis Chicago 8.78 (8,91), Winnipeg 7.81 (7.97), Hamburg (La Plata) 7.84 (7.74).

Nisu Chicago 13.85 (13.86), Winnipeg 12.27 (12.25), Hamburg (Manitoba I) 14.28 (14.41), Liverpool 10.83 (10.99).

Mais Chicago 13.17 (13.08).

Märtsi lõpunädalail alanud ja pea pidevalt kestnud nisuhindade paranemine on tingitud P.-Am. Ühendriikidest saabuvatest halbadest talinisuoraste seisukorra teadetest. 1. IV 35 hinnangute järgi loodetakse seal talinisu saaki 435 milj. bušelit, mis osutub 12% võrra möödunud aasta samaaegselt hinnangust madalamaks. Samuti on talupidajate nisutagavara tunduvalt väiksem kui möödunud aastal. Et idamaade püsiva nõudmise tõttu Austraalia ja Argentiina nisutagavarad tunduvalt vähenesid ja nimetatud maa- del viimaste aastate vältel on jäänud õige väikesteks, siis on praegu maailma nisu-

turul hindade määrajaks pea ainuüksi Kanada, kelle praegused nisutagavarad teevad umbes 60% kogu maailma kaubanduslikust tagavarast. Pidades silmas praegust nisuturu seisukorda, on Kanada pakumised võimalikult tagasihoidlikud, mis omakorda mõjuvad parandavalt hindadele. Seal arvatakse edaspidist hindade tõusu, mis ajaks soovitakse jätta ka tagavarade realiseerimine.

Siseturul üldise rukkipakkumise nõrgemaksjäämise korral on kavatsus ministeeriumil mai keskpaigu lasta müügile riigi rükist. Kujuneva hinna kohta puuduvad veel praegu kindlamad andmed, kuid arvatavasti jääb see püsima praeguse noteeringu piiridesse.

Väikemüügihinnad turgudel (kr 10 kg).

	Viljandi	Tartu	Rakvere	Pärnu	Valga	Narva
rukis . . .	1.20	1.15	1.20	1.20	1.15	1.25
nisu . . .	1.40	1.40	1.35	1.50	1.45	1.55
oder . . .	1.00	0.90	0.90	0.95	1.10	1.10
kaer . . .	0.90	0.75	0.80	0.95	0.80	1.00
rukkijahu .	1.35	1.25	1.45	1.35	1.25	1.40
sepijahu .	2.00	2.00	2.00	1.80	1.80	2.00

LINATURG — FLAX MARKET.

Aprilli teisel poolel müüs Vene monopool Prantsusse mõned sajad tonnid linu hinnaga 55 kuld-naelsterlingit (mis on umbes 91 paber-naelsterlingit) 1 tonni eest kasteleo lina IV gr. I sordi alusel fob Leningradi sadam. See sündmus mõjus kogu linaturule kõvendavalt. On kuulduki, et sakslased omi linaostu läbirääkimisi venelastega ikka veel jätkavad. Prantsuses arvatakse, et sakslased ja venelased mainitud asjas lepivad lähemal ajal kokku. Seepärast Prantsuse, samuti teiste maade ketrajad ostsid elavalt Prantsuse ja Belgia linu, kuma Vene linu, arvestades nende takusisalduse ja vastupidavusega ning praeguste lõngahindadega, peetakse praegu liiga kalliks. Üldiselt oli turul linu ja talku vähe, eriti just standarditud. Tehinguid registreeriti peale ülalmainitud venelaste ja prantslaste vahelise ainult väikeste koguste peale. Ka leedulased on oma linapak-

kumisega muutunud tagasihoidlikumaks ja nende linahind on tõusnud £ 5 võrra tonni. Muuseas oli tehinguid ka Läti linaga, kusjuures selle hind, vastupidi kõigi teiste päritolude omale, langes ja nimelt ühele tasemele Eesti lina hinnaga. Kuid üldiselt on lina- ja takuhinnad aprilli teisel poolel linakaubanduse kõigis keskustes kõvenenud.

Dundee linabörsil märgiti Ida-Euroopa linade hindu cif Ida-Inglise sadamad 1 inglise tonni eest naelsterlingites järgmiselt:

	24. IV 35	10. IV 35	25. IV 34
Eesti Petsori-Võru R . . .	£ 85	£ 84	£ 62/10
Läti liivi R	£ 85	£ 88	£ 63/—
Vene kastleo IV gr. I s. . .	£ 95	£ 94	£ 68/—
Pärnu takud I s.	£ 66	£ 64	—

Tallinnas linahindade noteerimiskomisjon koosolekul 26. IV 1935 noteeriti lina kokkuostuhinnad endised.

Tendents: veidi kindlam.

KARTULITURG — POTATO MARKET.

Maal raudteejaamades on kartulite kokkuostmine võrdlemisi väike, kuid seevastu rohkem elavust on märgata randades — nii Viru kui ka Lääne rannas.

Soome jaoks ostetakse Kunda ja Mahu sadamates ning ka Narvas. Lääne rannas kokkuostetud kartul läheb peamiselt Rootsi. Aprilli teisel poolel läks Rootsi kaks pur-

jekat ligi 600 kv kartulitega. Aprilli lõpus laadisid kartuleid kuus purjekat.

Rootsis oma kartulisaak oli läinud aastal veidi väiksem eelmisest aastast ja kvaliteedilt ka halvem. Kevadeni hoidunud kartulil olla väga palju kuivmädanikku.

Stokholmis Põllumeeste keskseltsi poolt noteeritud viimased hinnad kõiguvad 6.50—7.00 Rkr kv. Meie kartulitest muidugi seda kõrgemat hinda ei saa, kuid praegu 6.00—

6.50 Rkr võib saada. Sisseveotoll on 1 Rkr kv-lt.

Praegu randades maksetakse kr 2.00 kv-st. Kartuli tagavarad pole enam aga kuigi suured. Eriti ekspordkartuleid on raske saada.

Aprilli teisel poolel alustasid jälle tööd tärklisvabrikud, mis vahepeal seisid. Neis vabrikuis maksetakse kartulitest ka juba kuni kr 2.00 kv-st. Piiritusvabrikud on suures osas oma tööga lõpukorral.

AEDVILJATURG — VEGETABLE MARKET.

Aedviljaturul oli märgata viimastel nädalatel palju välismaa puuvilja — apelsine ja banaane. Neid toodi sisse nii suurel arvul, et ei jõutud realiseerida kõike ostjate puudusel. Kuna apelsinid ja eriti veel banaanid kevadepoolisel ajal kergesti riknevad, siis rutati nende müügiaga.

Apelsinide hinna alanemine ja õunte ostmise tagasimineku pidurdas ka õunte hinnatõusu. Neid müüdi samade hindadega, mis olid veebruaris ja märtsis, s. o. 80—120 snt kg. Õige madalal seisis salati hind. Salatit müüdi suurel viisil 30—40 snt kg, väikesel viisil 5—7 snt 100 gr. Rediste hind näitas aga väikest tõusu käesoleva nädala alul. Neid müüdi 6—8 snt kimp, eelmisel nädalal aga 5—6 snt kimp. Muu aedvilja hind seisis peagu ühtlasel tasemel. Nii müüdi Tallinna tu-

rul värskeid kurke 50 snt — 1 kr tk, värskeid sibulaid 2 snt tk, mädarõigast 80 snt — 1 kr kg, pinatit 1 — 1,5 kr kg, tulle 2 kr kg, hapu- kui ka peakapsaid 10 snt kg, porgandeid 6—7 snt kg, kaalikaid 5—6 snt kg ja peete 10 snt kg.

Turule toodi ka juba lillede juuri suuremal arvul, millede hind oli väga mitmesugune, kõikudes enamasti 10 snt — 50 snt vahel. Puukoolides algas marjapõõsaste ja noorte viljapuude müük. Nende hinnad olid enamvähem ühtlasel tasemel võrreldes möödunud aastaga. Mõne üksiku sordi järele, nagu „paide taliõun“ jne., oli nõudmine suurem kui pakkumine, kuna neid uemaid talisorte puukoolides leidub veel võrdlemisi vähesel arvul.

VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID

AED- JA JUURVILJA PAKISED JA HOOAEGSUS LONDONI TURUL.

PACKINGS AND SEASONS OF VEGETABLES AND FRUITS ON LONDON MARKET.

Esitame siin Londoni turul kujunenud tähtsamate roheliste aed- ja juurviljade pakised.

Kaalühikutena on jäetud pakistele Inglises tarvituselolevad ühikud: 1 oz. (ounce, avoirdupois) = 28 gr; 1 lb (lbs, pound) = 453,6 gr.; 1 qr (quarter) = 28 lb = 12,7 kg; 1 cwt (1 hundredweight) = 50,8 kg.

Viinamarjad Almeria, vaatides 58—70 lbs; Lissabon, pooled kastid, 84—104 lbs.

Õunad, Kanada ja Ameerika, vaatides, 1 cwt. 1 qr. kuni 1 cwt, 2 qrs; Prantsuse, kastid ½ cwt. kuni 1 cwt.; Lissa-

boni kastid 3 qrs.; Austraalia ja Tasmaania, kastid 38 kuni 40 lbs. net. Kalifornia, õunad ja pirnid, 38 kuni 40 lbs. kastides netto.

Sibulad, Valencia, kastid, neli korda, 1 cwt. 1 qr. 2 lbs.; viis korda, 1 cwt. 1 qr. 9 lbs.; kuus korda, vähe raskem kui viis korda; Oporto, kastid 1 cwt. 1 qr. kuni 1 cwt. 3 qrs.; Lissabon, kastid, 100 kuni 110 lbs.; Hollandi, Itaalia ja Prantsuse, kotid, 50 kilo.

Tomatid, Lissabon, pooled kastid, 78 kuni 90 lbs.; Valencia, pakised koosnevad 16 väikesest karbist, igas 7½ kuni 10

lbs.; Kanaaria, kimpudes, igas 4 kasti, iga kast 11 kuni 12½ lbs.; Inglise ja Kanali saarte, kastides, igas 12 lbs.; Hollandi, kastides 12 lbs. ja korvides 26 lbs.

Apelsinid, Valencia, kastides, 300, 360, 504 — 420, 714 ja 1064; Murcia, kastides, 180, 240, 300, 360, 504, 672; 420, 714 ja 1064. Almeria, kastides, 420, 490, 714, 1064, 1200 ja 300, 360, 504; Jaffa, kastides, 144, 220; Neapeli, kastides, 120, 160, 200, 300; ½ kastides 80, 100; Lõuna-Aafrika 96 kuni 252.

Sidrunid, Neapeli, kastid 300, 360, pooled kastid 120 kuni 180; Messina ja Palermo, kastides 300, 360, 420, pooltes kastides 120, 150, 180; Malaga, kastid 300, 360, 420, 450/500 — 200, 240, 300, 360 ja 504; Murcia, kastides 240, 300, 360 ja 504.

Kartulid. Saksa punased ja Hollandi, kottides 108 kuni 112 lbs.; Hispaania, peamiselt korvides ligikaudu 1 cwt., Jersey, 1 kuni 2 cwts.; Kanaaria, 3 qrs.; Malta, ümmargustes kastides 1½ kuni 2¼ cwts.; kastides 2¼ kuni 3 cwts.

Rohelise aedvilja sesoonid.

Õunad — Austraalia, Tasmaania ja Uus-Meremaa märtsist — augustini. Ameerika, augustist — veebruarini. Kalifornia, augustist — maini. Kanada ja Uus-Šoti,

oktoobrist — maini. Lissabon, juuli ja august.

Banaanid — aasta läbi.

Viinamarjad — Almeria, augustist — jaanuarini. Lissabon, augustist — novembrini. Kapi, veebruar ja märts. Austraalia, aprill ja mai.

Sidrunid — Malaga, septembrist — detsembrini. Messina ja Palermo, novembrist — septembrini. Neapeli, märtsist — oktoobri. Murcia, juunist — jaanuarini.

Meloonid — juulist — oktoobri.

Apelsinid — Malaga, oktoobrist detsembrini, Valencia novembrist juunini, Denia, novembrist aprillini. Murcia, oktoobrist juulini. Almeria, oktoobrist aprillini. Austraalia, juulist septembrini. Jaffa, novembrist märtsini. Jamaica, juulist detsembrini. Lõuna-Aafrika, maist oktoobri. Messina ja Palermo, novembrist märtsini. Neapel, maist septembrini, Florida, september ja november. Kalifornia juunist oktoobri. Lõuna-Aafrika, juunist oktoobri, Austraalia, augustist septembrini, Brasiilia, maist oktoobri, Argentiina, juunist septembrini. Malaga „Sours” novembrist veebruarini. Sevilla „Sours”, detsembrist märtsini. Palermo „Bitters” jaanuarist aprillini.

INFORMATSIIONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,
23. aprillil 1935. a.

AKTIIVA

PASSIVA

1. Kattevara: — Reserve:		1. Põhikapital — Capital	5 000 000,—
kuld: rahas ja kangides	28 804 630,78	2. Tagavarakapital — Reserve Fund	536 252,48
välisraha	4 668 095,14	3. Jooksvad kohustused: — Current Liabilities:	
2. Vaheüraha — Subsidiary Coin.	1 618 461,47	a) pangatõbed liikvel	39 291 586,—
3. Sisevekslid: — Home Bills:		b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	6 045 987,26	valitsuse	8 045 631,24
põllumajandusl.	882 118,23	pankade	7 481 261,35
metsatööstusl.	12 317,55	teised	1 904 748,80
4. Laenud: — Loans and Advances:		4. Muud passivad — Other Liabilities	5 035 240,08
valitsusele	2 300 000,—		
teisetele*)	4 295 995,28		
5. Kinnis- ja vallasvara — Immovables			
Property and Equipment	2 298 040,72		
6. Muud aktivad — Other Assets	16 439 068,42		
	<u>67 344 709,85</u>		<u>67 344 709,85</u>

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: } 59,01 %
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 2 252 998,23
Includes Etc. 2 252 998,23 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

INGLISE. Inglise majandusseisukord. — *Economic Situation of England.*

Käesoleva aasta esimesel veerandil jätkus paranemine Inglise majanduses. Väljaveu esimesel kolmel kuul ületab väljaveo möödunud aasta samal ajal 11% võrra, sissevedu aga vähenes 3% võrra. Üldiselt ollakse rahul kaubanduslepinguga, mis sõlmiti Poolaga, kuna see aitab tunduvalt parandada olukorda Inglise söeväljaveos. Tähelepanu äratav aga, et viimastel aastatel uuesti töölerakendatud töölised töötavad peamiselt tööstustes, mis varustavad siseturgu. See näitab, et väliskaubanduse elustamise küsimus ei ole siiski veel lahendatud. Kõne alla on võetud ka sisseveokontingentide asendamine tollidega, kuna leitakse, et praeguse korra juures saavad välismaa tootjad liig kõrget hinda Inglise tarvitaja kulul. Samuti kuulduv arvamisi, et õiglasem oleks toetada oma maa põllumajandust otseste juurdemaksudega, kui põllumajandussaaduste hinna üldise tõstmisega. Prae-

gune põllumajandussaaduste sisseveokorraldus on aga aluseks mitmele Inglise poolt sõlmitud kaubanduslepingule. Nende muutmiseks tuleks Inglise kõigepealt alustada läbirääkimisi Austraaliaga, Uue-Meremaaga ja Argentiinaga. Kui nende maadega peaksid õnnestuma läbirääkimised liha asjus, siis võiks tulla käsitamisele vast ka peekoni kontingentide kaotamise küsimus. Eriti kõitis tähelepanu käesoleva aasta esimesel veerandil naela kursi langemine, mis algas jaanuaris ning lõppes märtsis. Põhjuseks olid siin mitmesugused juhuslikud ühtelangevad asjaolud. Kuna majandus üldiselt aga näitas tunduvat paranemist, siis ei võinud tekkida mingit kartust naela kursi pärast. Inglise majanduselu paranemine on väga suure tähtsusega ka Eestile, võttes arvesse seda osa, mis Inglise turul Eesti ekspordis.

Läti karjasaaduste müügiesindus Inglises.

Latvian Agency for Animal Produce in England.

12. aprillil pidas oma esimese peakoosoleku Läti karjasaaduste müügiesindus Inglises, mis asutati nime all „Anglo-Baltic Produce Company, Ltd.” ikapitaliga £ 20 000, kusjuures üksiku aktsia väärtus £ 10. Samast kuupäe-

vast võttis see ettevõtte oma kätte Läti või müügi. Niipea, kui see võimalik, võtab see firma oma kätte ka Läti peekoni ja munade müügi.

PRANTSUSE. Kilude sisseveo kontingentimine. — *Killo Import Quota in France.*

Prantsuse tollivalitsus on andnud välja määruse 21. III 35, nr. 3133. 1/3 (Bulletin Douanier 26. III 35), millega anchovis ehk

n.n. kilude eraldamine kaotatakse ja see kaup edaspidi tollitakse tariifinumbri 47 järgi ning ühtlasi kuulub kontingenditud kaupade hulka.

SOOME.

Väljaveatud Soome metsa väljaveoks 1935. a.

Prospects of Finnish Timber Exports in 1935.

Käesoleva aasta metsamüüke Soomes iseloomustab seniste müükide vähesus ja tagasihoidlikkus välisturgudel, et mitte rikkuda hindu ja oodata ära hindade võimalikku paranemist. Kolme ja poole esimese kuu jooksul on müüdnud umbes 350 000 std 1934. a. 625 000 std ja 1933. a. 420 000 std vastu sama aja jooksul.

Veebruari lõpuni oodati Vene ja Inglise vahelise lepingu täitmise arenemist. Kui sõlmitud leping tühistati Kanada pealekäimisel ja asuti uue sõlmimisele, millest kaotati hinnalanguse klausel, jäädi ootama uue lepingu tulemusi ja selgitati olukordi turul. Selle ootamispoliitika loomulikuks tagajärjeks oli müükide vähesus. Praegust olukorda hin-

natakse Soome müüjate poolt nii, et peetakse tarvilikuks jätkata tagasihoidlikkust müüki-des veel suve algupooleni, et selguksid Vené müükide paigutused nii Inglise kui ka teistel turgudel ja praeguste ladude realiseerimise tempo Inglise. Teatud määral on see tagasihoidlikkus ka peale sunnitud, sest et ka ostjad on väga tagasihoidlikud ja ei sölni lepinguid ette pika aja peale eeskätt sügiseks, sest läinud aastal kujunes olukord nii, et kõik varajased ostjad maksid tunduvalt rohkem kui hilisemad. Seda viga ei taheta enam kor-rata. Müüjate kindlasse poliitikasse ei ole praegu usku.

Kevadised ja suvised müügid jäävad töö-näoliselt väikeseks, kuid teatud võimalused näivad olevat suuremateks müükideks sügisel. Inglise konstateeritakse elavalt ehitustegevust ja metsamaterjali tarvituse kasvu, mis näib aasta lõpuks ületavat eelmise aasta ar-vud — kui müüjad ise turgu ei riku pakkumistega üksteise võidu ja mis tahes hinnaga, nagu see leidis aset läinud sügisel, siis ar-

Soolte toll ja Soome soolekaubandus.

Valitsuse otsusega alandati sisseveotolli sooltele Smk. 4,50 kilolt Smk. 3 peale. Tolli alandamise põhjuseks on Soome soolekaubanduse võistlusvõime tõstmine väliseturul, sest et üle poole sisseveetavatest sooltest läheb tagasi välisurgudele, kuna Soome on ainult vahetalitajaks ja selle kauba sortijaks välis-turu nõuete kohaselt. Soome ostab sooli üle maailma, palju Austraaliast ja L.-Ameerikast, siis Indiast ja Hiinast, Venemaalt, Iraanist, Kreekast ja Türgist. Sooli müüakse Rootsi, Saksa, Norra, Inglise, Itaaliasse jne. Müüki välisurgudel on mõjutanud võistlus Rootsi ja

Soome viljaseadus. — *Finnish Grain Law.*

Soome Eduskunta poolt käesoleva kuu alul vastuvõetud seadus rukkis sisseveo reguleerimise kohta vastab üldiselt senisele seadusele. Täpsustatakse ainult jahvatuse sundprotsendi määramise kord; nimelt nähakse ette, et sundprotsendi määramisel tuleb võtta aluseks välisvilja hind tollitult sadamalinna veskitele ning sügisel määratud protsendimäär ei saa muuta hooajal. Uus seadus pandi kehtima 1936. a. lõpuni. Valitsuse seletuskirjas sellele seaduseelnõule öeldakse, et viljaseadus on

vestatakse olukorra paranemisega. Mis puutub aga metsamaterjali hindadesse, siis jäävad need praeguste kalkulatsioonide juures väga ebasoodsateks. Praegused hinnad on kirjutatud ette Vené hindadest ja nende tõusmisega sügisel palju ei arvestata. Teised riigid peale Inglise on ostudes tagasihoidlikud, Inglise üksi ei jõua suurenevat pakkumist võtta vastu. Kokkuvõttes arvestatakse, et suurem osa Soome saetööstusest peab selle aasta lõpetama kahjuga. Erandiks osutu-vad ehk need saetööstused, mis asuvad sadamate lähedal ja mis on saanud töötleda odavamalt ostetud metsamaterjali.

Kaugema tuleviku väljavaateid peetakse natuke paremaks, sest et mõned tundemärgid lubavad ennustada elavamalt ehitustegevust P.-Ameerikas ja osalisi muutusi metsamaterjali tollides, eeskätt Kanada suhtes, mille tõttu oodatakse tõusvat Kanada huvi P.-Ameerika turu vastu ja Kanada võistluse vähenemist Inglise.

— *Finnish Trade in and Duty on Guts.*

Taaniga, kes veavad sisse sooli tollita ja siis puhastatult jälle viivad välja. Siseturul ostetakse sooled tapamajadelt ja väiksematelt soolepuhastuse äridelt. Välismaale veab neid o/y. Suomen Suoliliike. Soomest enesest saadakse seasooli üle siseturu tarviduse, lambasooli saab küll palju, kuid sellest ei jatku siseturu tarviduseks ning neid tuleb veel vedada sisse, hobuste sooled tuuakse välismaalt, Ameerikast tuleb palju loomasooli. Kunstsooled „cellophania“ (tselluloosist) ja „naturinia“ (loomaainetest tehtud) tuuakse Saksast.

täitnud temale pandud lootused, aidates pidada praeguste abinõudega rukki hinda neis piirides, mis määratud ette viljatollidega, kuna siseturu hind on liikunud tollitud välisrukki hinna piirides, arvatud välja erandid, kus vahe tekkinud valuutakrisimustest või, nagu see leidis aset läinud sügisel, korraldamata pakkumise tõttu siseturul, teiseks on veskite ja riigi viljakontori ostude kogus suurenenud iga aastaga ja kolmandaks pole seni olnud mingisuguseid raskusi oma toodan-

gu mahutamiseks. Ümberpöördukt on olnud aastaid, kus riigi viljakontor ei saanud osta nii palju kui tarvitasid riigiasutised ja ettevõtted, või ei ole saanud veskid osta nii palju

kui tarvis, nii et riigi viljakontor on mütnud oma tagavaradest. Kui otstarbekohast korraldust tahetakse senist seadust jätta jõusse ka edaspidi.

Erikomisjoni asutamine põllumajandussaaduste ja karjatoodete turustamisvõimaluste selgitamiseks.

Appointment of Special Committee to Ascertain Possibilities for Marketing Farm Products.

Valitsuse poolt asutati erikomisjon 9-liikmelises koosseisus, kes peab kaalumata järgmisi küsimusi: 1) missugused abinõud oleksid tarvilised olukorra parandamiseks, võttes arvesse praegust toodangut ja 2) kas oleks tarvis võtta revideerimisele praegust toodan-

gu suunda, kui ja, siis missuguseid seisukohti ja abinõusid tuleks seejuures pidada silmas. Komisjoni esimeheks määrati agr. T. Nissinen.

Komisjon pidas esimese koosoleku 20. III s. a.

LEEDU.

Leedu viljaeksport — Lithuanian Grain Exports.

Leedu Statistika Keskbüroo lõplikel andmeil oli 1934. a. viljasaak, võrreldes 1933. aastaga, järgmine:

	1934. a.	1933. a.
rukis	608 830 tonni	552 000 tonni
nisu	236 000 "	223 000 "
oder	254 000 "	232 000 "
kaer	330 000 "	321 000 "
herned	40 000 "	57 300 "
vikid	21 000 "	25 000 "
lina	21 000 "	18 000 "
linaseemned	25 000 "	21 000 "

Keskmiselt saadi rukist 27 tsentnerit ja nisu 23,8 tsentnerit ha-lt.

Hea viljasaagi tõttu elavnes ka viljakaubandus. Eriti suurel hulgal hakati vilja tooma kokku põllumeeste poolt peale hindade kindlustamist, s. t. kus „Lietukis“ hakkas Valitsuse poolt kindlaks määratud hindadega vilja ostma ekspordiks. Üksikutel kuudel on Leedust vilja eksporditud tonnides:

	1934. a.			1935. a.	
	okt.	nov.	dets.	jaan.	veebr.
nisu	1 000,5	482,5	1 000,0	2 307,0	2 220,0
rukis	1 601,7	3 944,1	5 852,3	3 543,4	6 331,0
oder	—	—	150,0	600,9	915,0
kaer	3,4	1,9	101,6	1 390,6	1 719,0
vikid	188,0	1 163,0	2 044,3	2 547,2	1 645,0
herned	0,4	55,9	143,3	236,4	317,0
peluškid	—	74,4	102,5	525,9	259,0
Kokku:	2 794,0	5 721,8	9 394,5	11 156,8	18 406,0

Nii on viljaeksport iga kuuga suurenenud, ulatudes veebruaris juba 13 400 tonnini. Kuid kõige suurem viljaeksport oli märtsis, mil oli päevi, kus tuli Shavli elevaatorisse 250 vagunit vilja. Kuna elevaator ei suutnud

niipalju vilja võtta vastu ja saata välja, siis katkestati 12-st 22. märtsini vilja vastuvõtt. Arvatakse, et märtsis veetakse kaks korda niipalju vilja välja kui veebruaris.

Eksporditud vilja eest saadi välismaal:

1934. a. oktoobris	Lit. 450 000.—
novembris	" 889 900.—
detsembris	" 1 540 500.—
1935. a. jaanuaris	" 1 992 000.—
veebruaris	" 1 942 000.—
kokku	Lit. 6 814 400.—

Kõige paremat hinda saadakse vikkide eest: varemalt saadi I tsentneri eest 4,5 hol. guldnat, märtsi keskel — 4 guldnat. Võrdlemise hea hind püsis ka odral: 1 tsentneri eest saadi kuni 4 guld. (märtsi keskel aga langes hind 1,62 guld-ni). Kõige nõrgemat hinda saadi rukki ja nisu eest: märtsi keskel — 1 tsentn. rukki eest Rotterdami sadamas 1,27 guldnat; 1 tonni nisu eest Inglises — 77 š.

Oktoobrist veebruari lõpuni on üldse eksporditud mitmesugust vilja 42 473 tn 6 814 400 liti eest, aga sellest on tasutud välismaa laevadele veokulud ja müügivahetatuse eest üle 1 milj. liti. Ühes juurdemak-sudega on põllumeestele selle vilja eest maksetud umbes 9 milj. litti, seega tõuseb juurdemaks riigikassast üle 3 milj. liti, mis hakkab valitsusele käima ülejõu, eriti võttes arvesse hindade langust välismaal märtsis. Kavatakse 10-st aprillist viljahinda Leedus alandada. Praegu maksab „Lietukis“ põllumeestele vilja eest (kus mitte üle 3%, 4% ja 5% lisaaineid) lit:

	3%	4%	5%
nisu (50 kg)	9,40	9,80	9,20
rukis (50 kg)	8,—	7,90	7,80
oder (50 kg)	8,—	7,90	7,80
kaer (50 kg)	6,90	6,80	6,70

Rukist müüdi alul kõige rohkem Taani, viimasel ajal — Hollandisse. Nisu läheb peagu kõik Inglise, kuid rohkem loomasöödaks kui inimeste toiduks. Sellepärast saadakse ka nii madalat hinda. Osalt on rukist müüdüd ka Belgiasse, kuid belglased ostavad rohkem otra. Kuna vikisaak Lääne-Euroopas olnud nõrk, siis saab vikke kergesti sinna müüa.

Leedu põllumeeste võlakoorimis — *Debt Burden of Lithuanian Farmers.*

Leedu majandusteadlaste koosolekul krediit-asutiste ja aktsiaseltside peainspektor Ragevičius esines pikema kõnega Leedu põllumeeste võlgade üle.

Ragevičius tähendas, et käesoleva aasta alguseks olid põllumehed võlgu üldse 303 mil. litti, mis jaguneb järgmiselt:

Krediit-asutistele —

1) Maapangale	92,70	milj. litti
2) Krediit-kooperat-le	40,96	" "
3) Listuvos Bankas'ele	3,81	" "
4) Teistele kred. asutistele	7,50	" "

Kokku kred.-asutistele . . . . . 144,47 milj. litti

Riigikassale —

1928. a. ikalduselaenu	10,57	milj. litti
Melioratsiooni krediit	19,98	" "
Asunikkuudele antud laenuks	18,64	" "
Üldse põllumeestele majapid. par.	10,00	" "

Kokku riigikassale: 59,14 milj. litti

Peale selle arvatakse, et põllumeeste eravõlad moodustavad umbes 100 milj. litti.

Jättes isegi põllumeeste eravõlad arvestamata, moodustavad võlad krediit-asutistele ja riigikassale 203,61 milj. litti, nii 1 ha kasutatava maa kohta 49 litti, 1 majapidamise kohta 740 litti ja ühe elaniku kohta 91 litti.

Tärpentiini valmistamine männipuu okkaist.

Manufacture of Turpentine from Pine Needles.

Katsetamisel Leedu männipuu okkaist destilleerimise teel ajada tärpentiini ja selle kõrvalaineid, on andnud keskmiselt järgmisi tulemusi: kampsol 72%, tärpentiin 18% ja jäänused 10%. Nende tagajärgede põhjal kavat-

Samal ajal on „Lietukis“ välismaalt ostnud väetist, peamiselt neist riikidest, kuhu müüakse Leedu vili ja sead:

Superfosfaati ja toomasjahu:

	tn.	Lit.
N. Venest	22 000	1 856 000.—
Inglisest	16 000	1 500 000.—
Hollandist	8 000	600 000.—

Kaalisoola:

Hispaaniast	2 000	200 000.—
-----------------------	-------	-----------

Lubisalpeetrit:

Norrast	2 000	400 000.—
-------------------	-------	-----------

Üldse väetisaineid 50.000 tn. Lit. 4.056.000.

Kõige rohkem võlga on Shavli maakonnas, kus 1 majapidamise kohta tuleb 1 070 litti võlgasid, Biržai maak. — 967 litti ja Vilka-viškise maak. — 950 litti.

Maapanga poolt on antud laenusid 23 500 põllumehele, kusjuures 1 majapidamine on võlgu maapangale keskmiselt 3 950 litti, 1 ha kohta — 180 litti. Krediitühisuste poolt on laenu antud 71 000 põllumehele, nii 1 majapidamise kohta keskmiselt 550 litti, 1 ha kohta 9 litti.

Krediitühisuste seisukord on praegu raske, sest suuremal osal kõikidest laenudest on möödunud tähtajad, kuid põllumehed ei maksa võlgasid tagasi, olles ise raskes seisukorras.

Klaipedas võlgneb põllumajandus 37,5 milj. litti, kusjuures 1 ha põllumajand. ots-tarbeks kasutatava maa kohta tuleb 207 litti võlgasid, 1 majapidamise kohta — 2 980 litti ja ühe elaniku kohta — 260 litti.

Tööstuse ja majaomanikkude võlgade kohta puuduvad täpsad andmed, kuid umbkaudseil andmeil krediit-asutised on tööstusele laenanud 15 milj. litti ja majaomanikkudele 35 milj. litti.